

(čl. 37). Takođe, pritvorena lica, koja su se do sada pritužbom obraćala predsedniku višeg suda mogu podneti, usmeno na zapisnik ili pismeno, pritužbu sudiji za izvršenje krivičnih sankcija (čl. 37). Sudija za izvršenje u vezi zahteva za sudska zaštitu/pritužbe može održati ročište, u prostorijama suda ili zavoda, na kome će se učesnici u postupku usmeno izjasniti o činjenicama i dokazima važnim za donošenje sudske odluke (čl. 38).

Isto mišljenje o toj istrazi imala je i nekadašnja Komisija za ljudska prava (vidi st. 70 i 126–127 te presude). Pitanje je da li je uključivanje „predstavnik javnosti“ u komisije koje rešavaju pritužbe u okviru MUP dovoljno da bi se postupak mogao smatrati nezavisnim.

Pritužba koju je, po odredbama ZKP iz 2001, pritvorenik mogao da podnese predsedniku višeg suda na čijoj teritoriji se nalazi kazneno-popravna ustanova u slučaju da je smatrao da mu je povređeno neko pravo je i od strane Evropskog suda i od strane Ustavnog suda ocenjena kao neefikasan i nedelotvoran pravni lek.

Ako pritvoreno ili osuđeno lice ima punomoćnika, na ročište se poziva i punomoćnik (čl. 38, st. 3). Sudija za izvršenje tokom postupka može saslušati u svojstvu svedoka lica zaposlena u zavodu, druge osuđene, pribaviti ili izvršiti uvid u dokumentaciju zavoda i drugih državnih organa, posetiti prostorije zavoda i utvrđivati činjenice na drugi način (čl. 38, st. 5). Sudija odlučuje u obliku rešenja i ako utvrdi da je pritužba pritvorenika, odnosno zahtev za sudska zaštitu osnovan, na-ložiće zavodu da u određenom roku ukloni utvrđenu nezakonitost i da ga obavesti o merama preduzetim da se ta nezakonitost ukloni. Ako otklanjanje nezakonitosti nije moguće, sudija za izvršenje će utvrditi nezakonitost i zabraniti njeno dalje ponavljanje (čl. 39). Protiv odluke sudije za izvršenje o pritužbi pritvorenika i zahtevu za sudska zaštitu može se, u roku od 3 dana od dana prijema prvostepene odluke, izjaviti žalba i to vanraspravnom veću istog suda, preko sudije za izvršenje koji je doneo prvostepenu odluku. Vanraspravno veće je dužno da u roku od 8 dana donese odluku (čl. 41).

S obzirom da je novi ZIKS počeo sa primenom 1. septembra 2014. godine, praksa sudije za izvršenje krivičnih sankcija biće predstavljena tek u narednom izveštaju o stanju ljudskih prava za 2015. godinu.

U periodu od 1. oktobra 2013. godine do 1. novembra 2014. godine Odeljenje za nadzor Ministarstva pravde izvršilo je 19 kontrolnih poseta gde je od lica lišenih slobode primilo pritužbe koje se odnose na: neblagovremenu isplatu naknade za rad, način na koji se sprovode posete, uslove smeštaja, neadekvatna obuća i odeća, neobezbeđivanje radne odeće, povreda prava na besplatno telefoniranje po prijemu u zavod, neobezbeđivanje poseta u posebnoj prostoriji, ograničeni boravak na svežem vazduhu i slično. U istom periodu nisu pokretani disciplinski postupci protiv upravnika zavoda niti zaposlenih u službi obezbeđenja zbog prekomerne upotrebe sredstava prinude, ali je protiv 3 zaposlenih u službi obezbeđenja u KPZ u Požarevcu i KPZ za žene u Požarevcu pokrenut krivični postupak zbog drugih disciplinskih prekršaja. Tokom 2014. godine 52 lica su preminula tokom služenja kazne zatvora to jest tokom boravka u pritvoru. Od toga 5 lica je počinilo samoubistvo i to 3 u KPZ u Sremskoj Mitrovici i po jedno u SZB i OZ u Zrenjaninu.

2.3. Materijalni uslovi u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija, pritvorskim jedinicama i prostorijama za policijsko zadržavanje.